

رام - ۱۳ تیر

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

سیزدهم تیر

سیزدهم تیرماه روزی پر جنب و جوش با رخدادهایی واگرا بوده است. نمونه‌اش آن که در غروب روز

سیزدهم تیرماه سال ۴۳۳ هجری خورشیدی نور ناشی از انفجار ستاره‌ی گاو-زتا در سحابی خرچنگی به زمین

رسید و اخترشناسان ایرانی و چینی آن را در رساله‌های خود ثبت کردند. / این روز در ایران زمین و فرهنگهای

برآمده از آن با چند رخداد سیاسی و نظامی مصادف است.

در ۵۶۶ صلاح‌الدین ایوبی در نبرد حطین سپاهیان گای

لوسینان شاه اورشلیم را شکست داد و همه‌ی ارتش بیست

هزار نفره‌اش را کشتار کرد و حدود هفتاد سال بعد (۶۳۵)

قوای عثمانی بلغراد را محاصره کردند. در ۱۲۶۶ محمدعلی

جناح به مدرسه اسلامی سند در کراچی پیوست و در ۱۳۳۰

دکتر فرکتر از آمریکا آمد ایران و آپاندیس یا تومور رودی

شاه را عمل جراحی کرد. در ۱۳۶۱ هم سه دیپلمات و یک

روزنامه‌نگار ایرانی در لبنان توسط فالانژها ربوده شدند و

سرنوشت‌شان تا به امروز نامعلوم مانده است.

محاصره‌ی بلغراد، برگي از کتاب

«هنرنامه» نوشته شده به سال ۹۶۳ خورشیدی

نبرد حطین در یک نقاشی

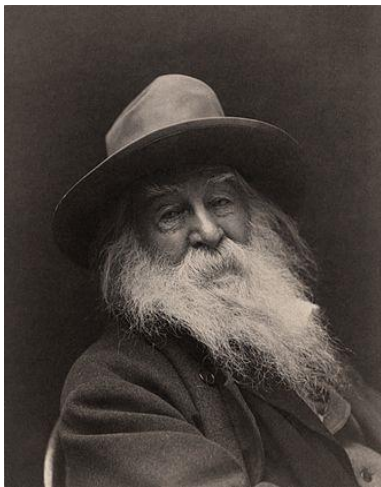
قرون وسطایی اروپایی

این روز در کل تاریخ جنگ نیز اهمیت داشته است. در ۳۶۲ پیش از میلاد سپاهیان دولت شهر تبس در یونان که رهبرشان اپامینونداس بود بر مهاجمان اسپارتی غلبه کردند، در ۱۲۵۸ هجری خورشیدی انگلیسی ها شهر اولوندی پایتخت زولوها را گرفتند و آنجا را با خاک یکسان کردند و دست به کشتار ساکنانش گشودند. به این ترتیب جنگ زولوها با استعمارگران بریتانیایی با شکست بومیان پایان یافت. در دوران معاصرمان هم به سال ۱۳۶۶ کلاوس باربی رئیس پیشین گشتاپو در فرانسه محاکمه شد و به حبس ابد محکوم شد.

روز سیزدهم تیرماه با رخدادهایی مهم در کشور آمریکا پیوند خورده است. در چنین روزی به سال ۱۱۵۵ آمریکایی ها استقلال خود را از انگلستان در کنگره‌ی قاره‌ای اعلام کردند، در ۱۱۸۱ مدرسه‌ی نظامی وست پوینت در نیویورک تاسیس شد، و یک سال بعد در ۱۱۸۲ دولت آمریکا اعلام کرد که لوئیزیانا را خریداری کرده است.

در سیزدهم تیر ۱۲۰۵ توماس جفرسون و جان آدامز دومین و سومین رئیس جمهور آمریکا در سالگرد استقلال این کشور در یک روز درگذشتند. پنج سال بعد هم در همین روز (۱۲۱۰) جیمز مونروئه درگذشت که او هم رئیس جمهور آمریکا بود. شاید به خاطر همین بسامد بالای مرگ روسای دولت آمریکا در این روز بود که در سیزدهم تیر ۱۳۲۵ فیلیپین بعد از ۳۸۱ سال استعمار از آمریکا استقلال یافت!

این روز علاوه بر سیاست آمریکا، با صنعت و ادب انگلستان نیز پیوندی برقرار می‌کنند. در ۱۲۱۶ اولین راه‌آهن در مسافت طولانی بین بیرمنگام و لیورپول به حرکت در آمد و در ۱۲۸۲ دوروتی لویت اولین زن انگلیسی شد که در مسابقه‌ی موتورسواری شرکت کرد.

والث ویتمن

لوئیس کارول

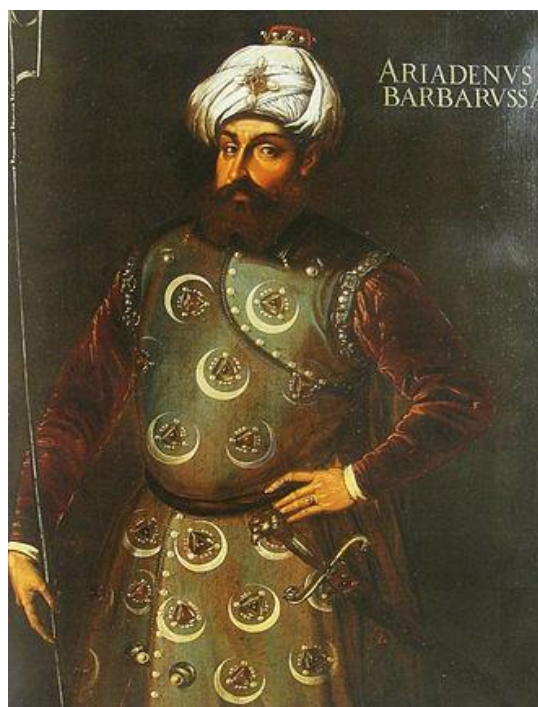
آلیس لیدل

در ۱۲۳۴ دفتر شعر «برگهای علف» از والث ویتمن انتشار یافت و در ۱۲۴۱ دختری ده ساله به نام آلیس لیدل که همراه پدر کشیش‌اش برای گردش سوار بر قایقی شده بود، در راه از یکی دیگر از مسافران که کشیشی ریاضیدان به نام چارلز دادسون (با اسم مستعار لوئیس کارول) بود و دوست خانوادگی‌شان محسوب می‌شد،

خواست تا قصه‌ای برایش بگوید. قصه‌ای که او برایش تعریف کرد بعدتر بسط یافت و به کتاب «آلیس در سرزمین عجایب» تبدیل شد

این روز در ضمن با صنایع نوین و یافته‌های علمی جدید هم ارتباطی دارد. در ۱۳۱۳ لئو زیلارد نخستین موتور متکی بر واکنش زنجیره‌ای را اختراع کرد که مبنای ساخت بمب اتمی شد. در ۱۳۳۰ ویلیام شاکلی ترانزیستور را اختراع کرد و در ۱۳۷۶ رهیاب ناسا بر سطح مریخ فرود آمد. بالاخره در ۱۳۹۱ در شتاب‌دهنده‌ی سرن آثاری از ذره‌ی هیگز کشف شد و در ۱۳۹۵ هم کاوشگر یونو به برجیس رسید. در این میان راهبی به اسم هیون فو سو هم از فرصت استفاده کرد و در ۱۳۱۸ فرقه‌ی بودایی هائو هائو را تاسیس کرد!

در چنین روزی مجدالدین اسامه بن منقذ شاعر و شهسوار نامدار که در ۴۷۴ در شیزر سوریه زاده شد، در ۹۲۵ سلطان مراد سوم عثمانی و در ۱۱۸۳ ناتانیل هاوئورن نویسنده‌ی آمریکایی و در ۱۱۸۶ جوزپه گاریبالدی به دنیا آمدند و روبرت مرتون جامعه‌شناس آمریکایی (۱۲۸۹) هم زاده‌ی این روز است. در مقابل خیرالدین بارباروسا دریاسالار عثمانی (۹۲۵)، فرانسوا رنه شاتوبریان (۱۲۲۷)، و جیوانی شیاپارلی منجم و مورخ ایتالیایی (۱۲۸۹) در این روز درگذشتند.

خیرالدین بارباروسا